

OMÓWIENIE WYKONANIA BUDŻETU MIASTA RYBNIKA

ZA I PÓŁROCZE 2020 ROKU

I. Budżet Rybnika przyjęty przez Radę Miasta 12 grudnia 2019 roku (uchwałą nr 271/XVII/2019) zaplanowany został:

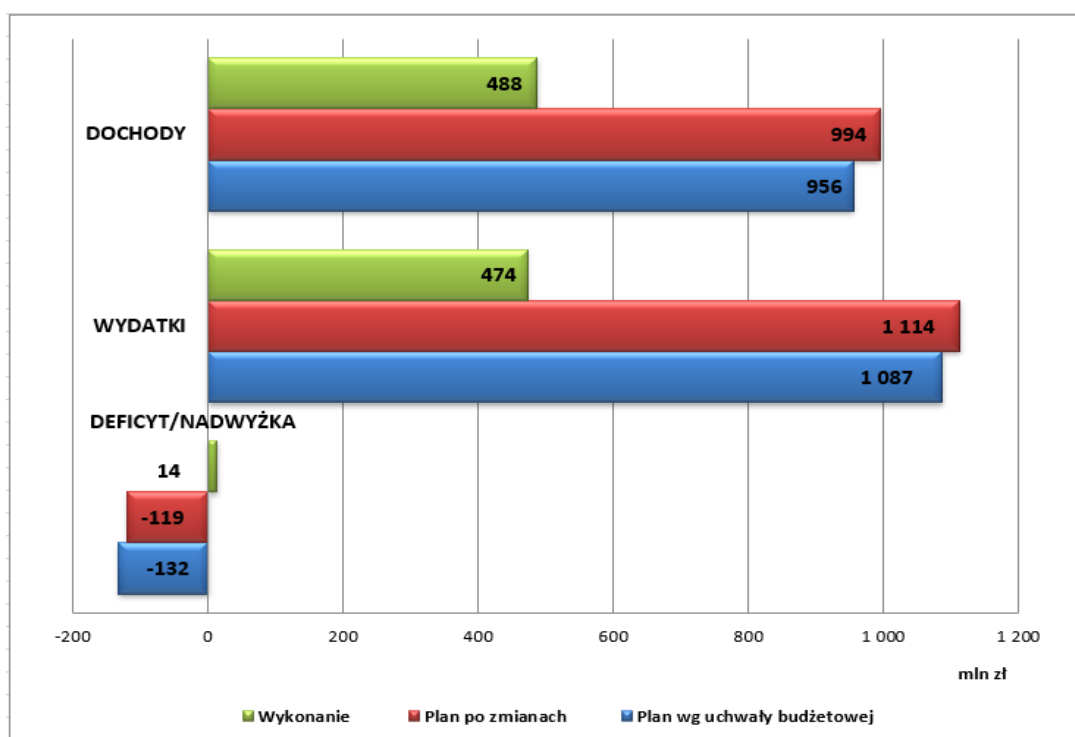
- po stronie dochodów w wysokości **955.640.452,62 zł**,
w tym:
 - dochody bieżące 877.310.477,55 zł,
 - dochody majątkowe 78.329.975,07 zł,
 - po stronie wydatków w wysokości **1.087.179.571,61 zł**,
w tym:
 - wydatki bieżące 862.785.095,54 zł,
 - wydatki majątkowe 224.394.476,07 zł,
- i zakładał deficyt wynoszący **131.539.118,99 zł**.

W okresie sprawozdawczym prognozowane dochody zwiększono, w stosunku do planu pierwotnego, o 38.643.504,23 zł, natomiast planowane wydatki o 26.458.160,64 zł. W wyniku dokonanych zmian zaplanowany deficyt budżetowy został zmniejszony o 12.185.343,59 zł.

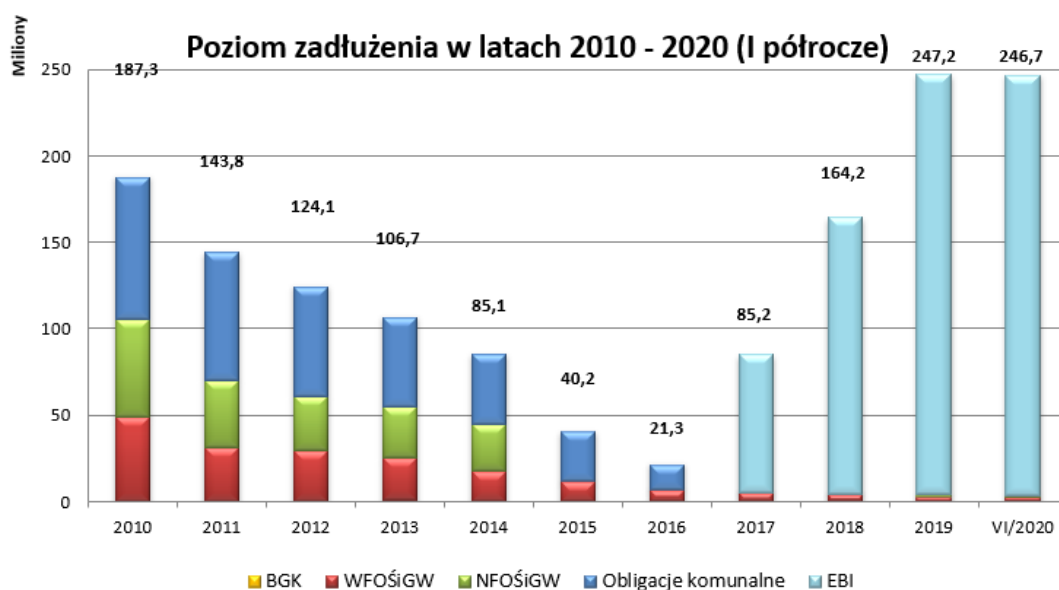
Biorąc pod uwagę zmiany wprowadzone w budżecie w pierwszym półroczu budżet Miasta na 30 czerwca przedstawiał się następująco:

- **dochody** **994.283.956,85 zł**,
w tym:
 - dochody bieżące 873.576.993,73 zł,
 - dochody majątkowe 120.706.963,12 zł,
- **wydatki** **1.113.637.732,25 zł**,
w tym:
 - wydatki bieżące 862.472.392,36 zł,
 - wydatki majątkowe 251.165.339,89 zł.

Skorygowany planowany deficyt budżetu Miasta (**119.353.775,40 zł**) zdecydowano sfinansować wolnymi środkami, kredytem z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz pożyczką z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na koniec 2019 roku zadłużenie wynosiło 247.173.968,75 zł (bez zobowiązań wymagalnych), czyli o 82.937.034,37 zł więcej niż przed rokiem. Zadłużenie wzrasta w związku z wykorzystywanym limitem kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Środki z kredytu zapewniają Miastu finansowanie programu inwestycyjnego i pokrywają m.in. wkład własny do współfinansowanych środkami zewnętrznymi, głównie z bieżącej perspektywy finansowej UE, projektów dotyczących: dróg, transportu publicznego, budownictwa mieszkalnego, edukacji, kultury, sportu, środowiska, efektywności energetycznej, rewitalizacji przestrzeni miejskich i zarządzania zasobami miejskimi. Europejski Bank Inwestycyjny to instytucja wspierająca cele polityki Unii Europejskiej, a udzielane kredyty są jednym z najtańszych źródeł finansowania na rynku. Z finansowania tego korzystają miasta o stabilnej kondycji finansowej i posiadające konkretne plany inwestycyjne.

Po spłaceniu rat (539.726,58 zł) pożyczek zaciągniętych z WFOŚiGW (388.434,58 zł) oraz z NFOŚiGW (151.292 zł) oraz zaciągnięciu pożyczki z NFOŚiGW (100.237,45 zł) zadłużenie Miasta na koniec I półrocza 2020 roku wyniosło 246.734.479,62 zł, w tym z tytułu: pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW (2.373.022,62 zł), w NFOŚiGW (1.361.457 zł) oraz kredytu w EBI (243 mln zł). W ramach umowy kompleksowej obsługi bankowej budżetu Miasta prowadzonej przez PKO Bank Polski S.A. do dyspozycji Miasta jest kredyt w rachunku bieżącym, w wysokości 10 mln zł, z którego jednak nie korzystano.

Koszty obsługi długu ogółem wyniosły 2.532.036,58 zł, tj. 36,59% planu rocznego.

Czasowo wolne środki pieniężne lokowano na rachunkach terminowych, z których uzyskano odsetki w kwocie 663.020,23 zł (plan - 500 tys. zł). Wygenerowany w ten sposób dochód stanowił dodatkowe zasilenie budżetu Miasta w I półroczu. **W związku z drastycznym obniżeniem stóp procentowych, związanych z polityką Państwa dotyczącą przeciwdziałaniu pandemii COVID-19, nie jest możliwe dalsze zarządzanie środkami w tym zakresie.** Stanowiąc to będzie uszczuplenie dochodów, z których Miasto uzyskiwało ok. 2 mln zł rocznie, w zależności od płynności finansowej.

II. DOCHODY BUDŻETOWE

1. Zwiększenia planu dochodów ogółem per saldo **38.643.504,23 zł**

obejmują korekty planu dochodów w następujących źródłach
(kwoty zbiorcze stanowią różnicę między zwiększeniami a zmniejszeniami planu)

1.1 Dochody bieżące **- 3.733.483,82 zł**

- dochody własne **- 12.041.043,43 zł**

* wpływy z podatków (rekompensata z PFRON utraconych dochodów z tytułu zwolnień w podatku od nieruchomości) 37.199,00 zł

* wpływy z opłat - 45.177,95 zł

* dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe - 4.079.270,50 zł

* dochody z majątku gminy - 253.559,00 zł

* dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego - 352.412,00 zł

* inne dochody należne Miastu na podstawie odrębnych przepisów 1.443.299,02 zł

* udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych - 6.791.122,00 zł

* udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych - 2.000.000,00 zł

- subwencja ogólna 2.209.282,00 zł

- dotacje celowe z budżetu państwa 3.758.124,30 zł

* na zadania własne 724.316,00 zł

* na zadania z zakresu administracji rządowej i zlecone 2.902.565,70 zł

* na programy finansowane ze środków Unii Europejskiej 131.242,60 zł

- dotacje z budżetu Unii Europejskiej 1.583.433,31 zł

* Europejski Fundusz Społeczny 791.423,34 zł

* Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji - Erasmus+ 215.671,22 zł

* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego 576.338,75 zł

- inne dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące 756.720,00 zł

* Fundusz Pracy 724.400,00 zł

* Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych 32.320,00 zł

1.2 Dochody majątkowe **42.376.988,05 zł**

- dochody własne 6.766,42 zł

- dotacje celowe z budżetu państwa 2.187.056,63 zł

- dotacje z budżetu Unii Europejskiej 40.183.165,00 zł

* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego 28.752.377,32 zł

* Europejski Fundusz Społeczny 27.419,35 zł

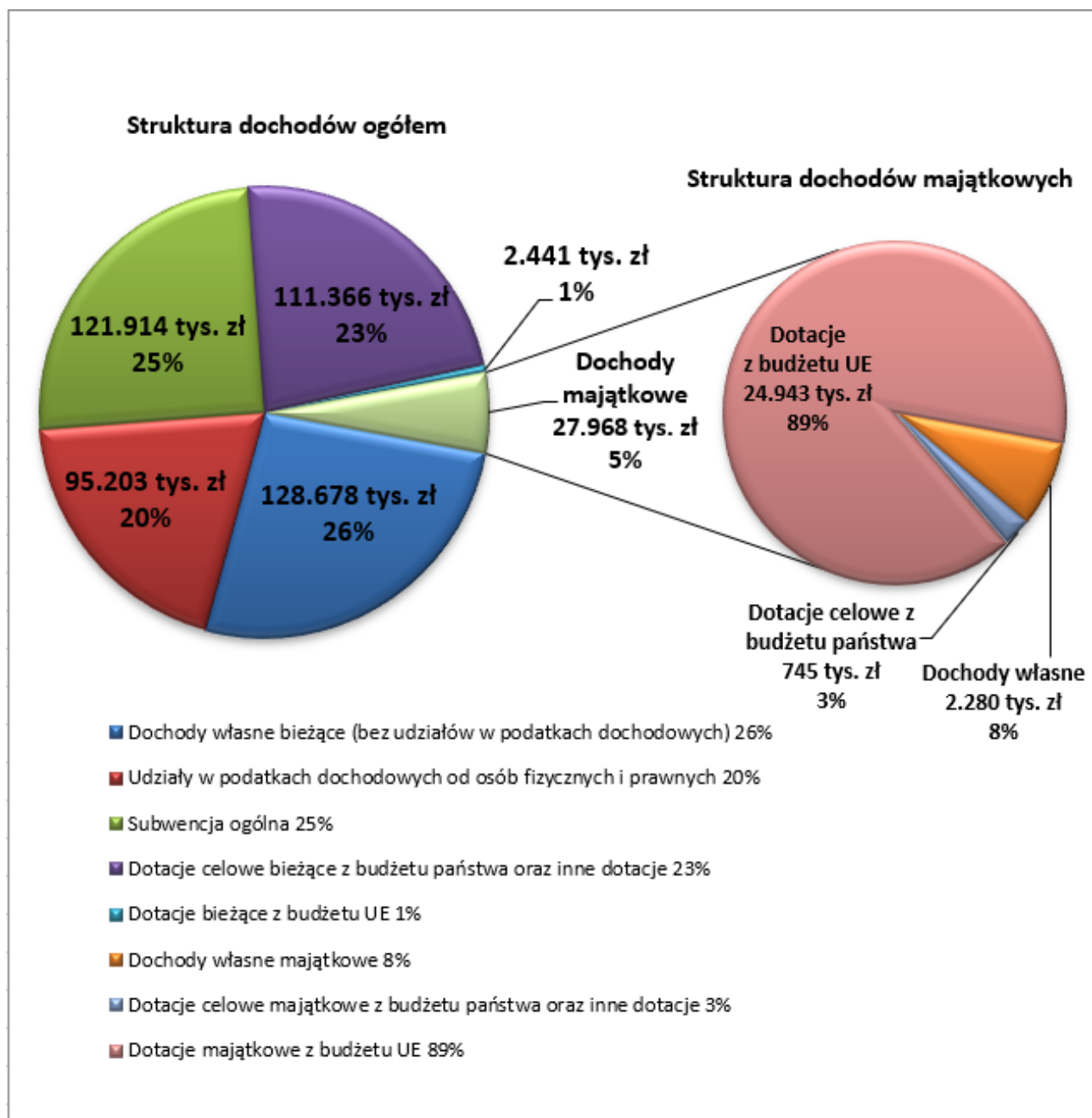
* Fundusz Spójności 11.403.368,33 zł

2. Plan dochodów budżetowych został w pierwszym półroczu zrealizowany w 49,04%, w tym:

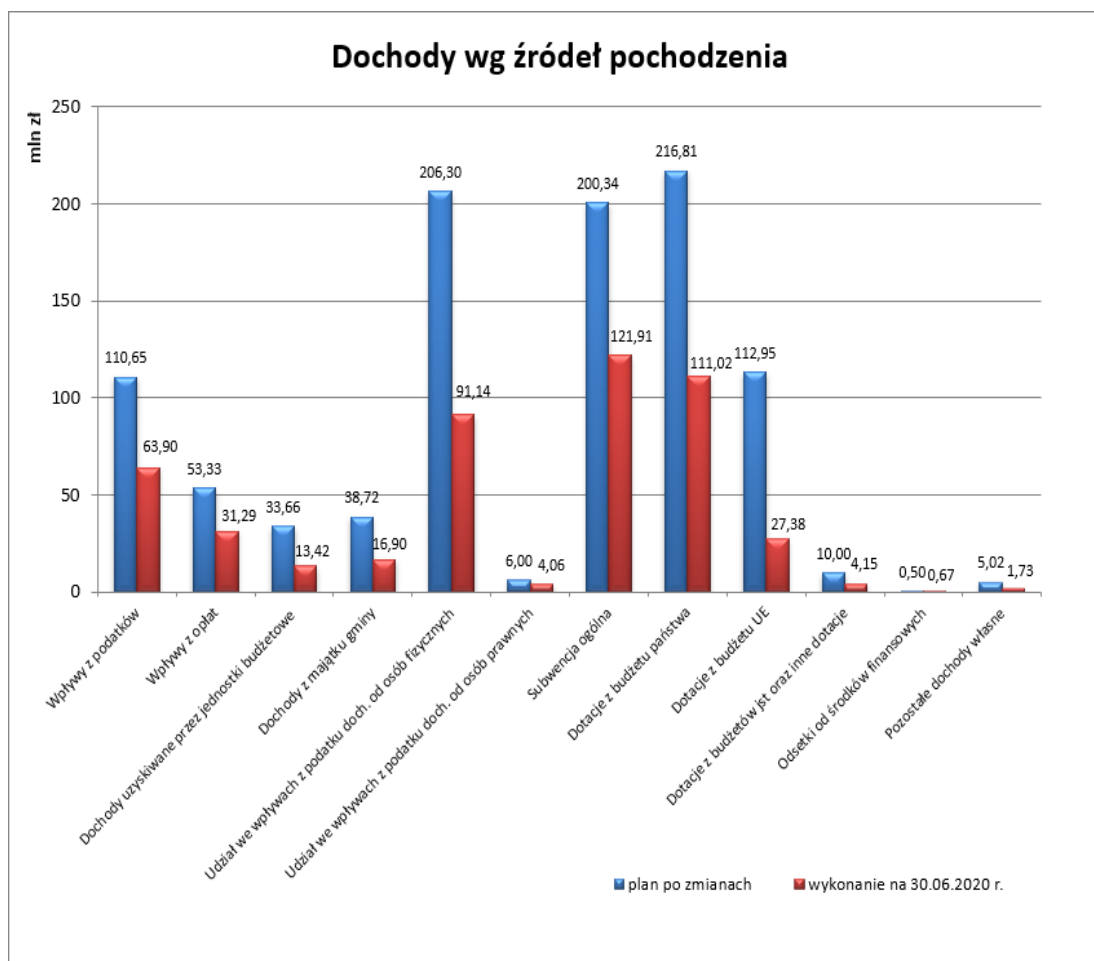
- ♦ dochody bieżące 52,61% (plan 873.576.993,73 zł, wykonanie 459.602.078,32 zł),
- ♦ dochody majątkowe 23,17% (plan 120.706.963,12 zł, wykonanie 27.968.230,63 zł).

Poziom realizacji dochodów w układzie grup ich źródeł przedstawia się następująco:

Dochody własne	49,12%
Subwencja ogólna	60,85%
Dotacje celowe z budżetu państwa	51,21%
Dotacje z budżetu Unii Europejskiej	24,25%
Inne dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące	29,37%

Dochody w układzie klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku nr 1 do omówienia.

Podstawowym źródłem finansowania zadań realizowanych przez JST, stanowiącym o ich samodzielności, są **dochody własne**, obejmujące także udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych.

Wykonanie dochodów własnych wyniosło w I półroczu 226.161.342,92 zł, co stanowi 49,12% planu rocznego i 46,39% dochodów wykonanych ogółem. W dochodach własnych wykonanych w I półroczu dochody bieżące stanowią 98,99%, zaś dochody majątkowe 1,01%.

W I półroczu wykonanie dochodów własnych kształtowało się różnie w poszczególnych tytułach. W większości z nich prawidłowa realizacja została w znacznej mierze ograniczona **w związku z pandemią koronawirusa - plan dochodów własnych został zmniejszony o ponad 10,6 mln zł, a faktyczny ubytek wyniósł o 1,5 mln zł więcej. Ponadto dochody i wydatki budżetu (Zespół Żłobków Miejskich i OJB), związane z żywieniem dzieci, zostały zmniejszone łącznie o 2,8 mln zł.**

Zaplanowane wpływy z tytułu podatków lokalnych (110.651.199 zł) zostały zrealizowane w 57,75% (63.898.454,25 zł). Dochody podatkowe stanowią 13,90% wykonanych dochodów bieżących Miasta.

Głównym źródłem dochodów własnych z podatków lokalnych jest podatek od nieruchomości (92,97%). Wykonanie w I półroczu br. w tym podatku wyniosło 59.406.120,02 zł, co stanowi 58,77% planu rocznego. Na uzyskaną kwotę składają się podatki pobierane:

- od osób prawnych – 44.460.498,53 zł (60,66% planu); uzyskane dochody obejmują wpływy dotyczące przypisu roku bieżącego – 41.892.161,23 zł oraz wpłaty zaległości – 2.568.337,30 zł,
- od osób fizycznych – 14.945.621,49 zł (53,78% planu); wpływy dotyczące przypisu roku bieżącego wyniosły 13.908.886,89 zł, natomiast wpłaty zaległości – 1.036.734,60 zł.

Stosunkowo wysokie wykonanie planu w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych wynika ze zmniejszenia prognozowanych dochodów o 10 mln zł, w związku z planowanym złożeniem do depozytu nadpłat wynikających z uchylecia decyzji Prezydenta Miasta Rybnika w sprawie określenia wysokości podatku od nieruchomości dotyczącego budowli zlokalizowanych w wyrobiskach górniczych. Depozyt zostanie złożony pod koniec roku z uwagi na rozbieżności interpretacyjne co do prawnej zasadności składania takich wniosków (podatnik kwestionuje orzeczenia sądu o przyjęciu depozytu).

Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej zostały zrealizowane w 47,22% (wysokość wpływów zależy od ilości przedsiębiorców deklarujących taką formę rozliczeń), natomiast z podatku od czynności cywilnoprawnych w 44,38% (wysokość podatku zależy od ilości zawieranych transakcji oraz wartości rynkowej przedmiotów będących podstawą naliczenia podatku). Są to dochody przekazywane Miastu przez Urzędy Skarbowe.

Wpływy z podatku od spadków i darowizn wykonano w wysokości 168.349 zł (33,67% planu rocznego wynoszącego 500 tys. zł). Dochody z tytułu podatku od spadków i darowizn są planowane szacunkowo.

Podatek od środków transportowych zrealizowano w wysokości 1.196.816,37 zł, (50,39% planu rocznego). Wpłaty bieżące stanowiły 1.102.876,63 zł, zaś wpłaty podatku zaległego kwotę 93.939,74 zł. **W związku z ograniczeniem działalności związanej z pandemią COVID-19 podatnicy wycofali czasowo z ruchu 84 środki transportowe (szacowany ubytek dochodów – 46 tys. zł).**

Wpływy z tytułu opłat zostały wykonane w wysokości 31.293.355 zł (58,67% planu rocznego).

Dochody z tytułu opłat komunikacyjnych wyniosły 1.231.610 zł (43,67% planu rocznego). Opłaty te pobierane są m.in. za wydanie praw jazdy, dowodów i tablic rejestracyjnych, kart pojazdów i pozwoleń czasowych.

Wpływy z opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zaplanowano w wysokości 3.150 tys. zł. W okresie sprawozdawczym zrealizowano je w wysokości 2.560.731,75 zł, co stanowi 81,29% rocznego planu. Wysoki wskaźnik wykonania wynika z ustawowych terminów płatności. W czasie trwania ważności zezwolenia opłaty co roku wnoszone są w trzech ratach (31 stycznia, 31 maja i 30 września), a opłaty za nowe zezwolenia uiszczane są przed wydaniem zezwolenia. Wysokość opłat określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i zależy od wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim. Po przekroczeniu wskazanych w ustawie wartości sprzedaży przedsiębiorca zobowiązany jest uiścić wyższą opłatę w roku następnym. Przedsiębiorcy rozpoczynający sprzedaż w nowym punkcie opłacają zezwolenia od podstaw określonych w ustawie. Miasto poprzez decyzje o cofnięciu lub wydaniu nowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ma pośredni niewielki wpływ na uzyskiwane z tego tytułu dochody. W pierwszym półroczu wydano 208 nowych zezwoleń (ogółem stan zezwoleń wynosi 1.065). Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu (lokal gastronomiczny) lub poza miejscem sprzedaży (sklep) wydawane są na okres 6 lat.

Wpływy z tytułu opłaty skarbowej w okresie sprawozdawczym wyniosły 591.635 zł (49,30% planu rocznego). Opłata uiszczana jest między innymi od wydawanych zaświadczeń i zezwoleń, od dokonywanych czynności urzędowych oraz udzielonych pełnomocnictw. Wysokość dochodów uzależniona jest więc od liczby i rodzaju dokonywanych czynności.

Wpływy z tytułu opłaty targowej w I półroczu wyniosły 170.579 zł (37,82% planu rocznego po zmianach). Opłatę targową pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej dokonujących sprzedaży na targowiskach. **Ograniczenia związane z pandemią COVID-19 miały znaczenie w realizacji dochodów w tym zakresie (prawie 111 tys. zł mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego).**

Wykonanie wpływów z opłat za zajęcie pasa drogowego wyniosło 1.438.933 zł (60,08% planu rocznego), a z opłat za korzystanie ze środowiska 4.539.281 zł (124,92% planu).

Wpływy z opłat za odbiór odpadów komunalnych w I półroczu wyniosły 19.036.598 zł (51,78% planu rocznego). Opłaty pobierane są na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od właścicieli nieruchomości zgodnie ze złożonymi przez nich deklaracjami wg stawek uchwalonych przez Radę Miasta. Zaległości na koniec okresu sprawozdawczego wyniosły 2.245.832 zł. Dotyczą one 4.358 gospodarstw domowych (1.930.783 zł), 59 spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych (63.255 zł) oraz 176 przedsiębiorców i innych podmiotów (251.794 zł).

W okresie sprawozdawczym wpływy z opłaty eksploatacyjnej od górnictwa wyniosły 1.533.374 zł (61,33%). Z końcem lipca uregulowana została druga rata opłaty, co spowodowało przekroczenie planu rocznego (2,5 mln zł) o ponad 356 tys. zł. Opłatę eksploatacyjną ustala się jako iloczyn stawki eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym. Gminie przysługuje 60% naliczonej opłaty, pozostałe 40% to dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dochody bieżące z majątku Miasta w I półroczu br. to 14.620.022 zł, co stanowi 49,54% planu rocznego, w tym:

- czynsze mieszkaniowe i z lokali użytkowych pobierane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (plan 25.710 tys. zł; wykonanie 12.538.318 zł, tj. 49%),
- opłaty za trwałe zarząd, użytkowanie, służebności i użytkowanie wieczyste nieruchomości (plan 820 tys. zł; wykonanie 529.995 zł, tj. 65%),
- najem i dzierżawa składników majątkowych (plan 2.980 tys. zł; wykonanie 1.551.709 zł, tj. 52%).

Wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym wyniosły 91.137.753 zł, co stanowi 44,2% planu przyjętego przez Radę Miasta, zaś 42,8% kwoty wynikającej z ostatecznego zawiadomienia Ministerstwa Finansów. Na uzyskaną kwotę składają się udziały (38,16%) gminy 71.840.852 zł oraz (10,25%) powiatu 19.296.901 zł. **Wpływy były niższe o ponad 5 mln zł niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, co wynika nie tylko z pandemii COVID-19, ale również wprowadzonych i niezrekompesowanych JST ulg ustawowych - zerowego PIT-u dla młodych pracowników do 26 lat (od 1.08.2019 r.) oraz obniżenia stawki PIT z 18% do 17% (od 1.10.2019 r.); wprowadzanie ulg podatkowych dla podatników jest oczywiście korzystne, ale dla samorządu wiąże się to ze spadkiem dochodów. W II półroczu br. spodziewany jest dalszy spadek dochodów z tego tytułu.**

Informacja o liczbie podatników Miasta Rybnika oraz dokonanych odliczeniach w latach 2017-2019 zgodnie z informacją Urzędu Skarbowego w Rybniku kształtuje się następująco:

1. Liczba osób uzyskujących dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym:

stawka podatkowa/ rok	18%/17% od 1.10.2019 r.	19%	32%	Razem
2017	90 682	1 602	2 629	94 913
2018	91 316	1 744	3 656	96 716
2019	90 144	1 887	4 597	96 628

2. Kwota odliczeń od dochodu oraz podatku dokonanych w rozliczeniach rocznych podatników:

tytuł odliczenia/ rok	odliczenia od dochodu	w tym:	odliczenia od podatku	w tym:	ulga z tytułu wychowywania dzieci odliczana od składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	ogółem kwota udziałów w PIT
		ulga internetowa		ulga z tytułu wychowywania dzieci		
2017	11 787 200,20	544 661,02	23 939 977,60	23 224 532	3 753 797,89	174 970 454,00
2018	13 646 787,90	606 569,12	23 867 168,30	23 057 701,50	3 783 705,23	195 722 092,00
2019	46 005 539,30*	924 489,39	23 965 458,70	23 017 367,60	3 687 763,15	208 123 950,00
	Przychody zwolnione od podatku na podstawie art. 21 ust.1 pkt 148 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (zwolnienia dla młodych do 26 roku życia) - 79 456 832,20 zł					

* znaczny wzrost kwoty odliczeń od dochodu w 2019 roku w stosunku do lat wcześniejszych związany jest z wprowadzeniem od 1 stycznia 2019 r. ulgi termomodernizacyjnej

Wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych wyniosły w I półroczu 4.064.927 zł (68 % planu po zmianach). Poziom wykonania w dużej mierze zależy od kształtowania się sytuacji gospodarczej i wynikającej z tego kondycji finansowej firm. Osiągane w I półroczu wpływy uzależnione są także od dokonywanych przez podatników rozliczeń rocznych podatku. Szacunek wykonania prognozowanych dochodów w bieżącym roku (6 mln zł) jest w obecnej sytuacji trudny do przewidzenia.

Udziały Miasta w dochodach uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, obejmujące:

- 50% dochodów z tytułu zwrotu zaliczek alimentacyjnych (20.862 zł),
- 40% dochodów z tytułu zwrotu świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego (194.304 zł),
- 25% (od czerwca br. 50% - TARCZA 4.0) wpływów osiągniętych ze sprzedaży, z opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania, użytkowania wieczystego, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, czynszu dzierżawnego i najmu nieruchomości Skarbu Państwa oraz odsetek za nieterminowe wnoszenie tych należności (1.145.780 zł, w tym TARCZA 4.0 - 28.051 zł),
- 5% wpływów z pozostałych dochodów (3.116 zł),

wyniosły łącznie w I półroczu 1.364.062 zł, co stanowi 67,96% planu rocznego ustalanego odpowiednio do planu dochodów budżetu państwa, przyjmowanego zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

Dochody majątkowe zostały zrealizowane na poziomie 27.968.231 zł, tj. 23,17% planu rocznego (120.706.963 zł). Stanowią one 5,73% dochodów ogółem. Obejmują dochody własne z majątku gminy (2.279.890 zł), przede wszystkim ze sprzedaży nieruchomości, mieszkań i lokali użytkowych, a także dotacje z budżetu Unii Europejskiej (24.943.393 zł) i celowe z budżetu państwa (319.722 zł) oraz dotację z funduszu dopłat BGK (425.226 zł).

Analizując wykonanie dochodów w I półroczu br. do adekwatnego okresu roku ubiegłego można zauważyć znaczny spadek dochodów własnych, w tym m.in. z tytułu:

- dochodów uzyskiwanych przez jednostki budżetowe o 5.464.582,98 zł,
- udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych o 5.329.921 zł,
- podatków o 3.525.841,63 zł,
- udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych o 1.838.767,09 zł.

Odnotowano również spadek dochodów z tytułu dochodów z majątku gminy, dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także odsetek od środków finansowych. W zakresie wpływów z opłat odnotowano wzrost dochodów, jednak dotyczy to głównie opłaty za odbiór odpadów komunalnych (o 7.228.436,55 zł). Wiąże się to ze wzrostem stawki, należy jednak zauważyć, że ma to przełożenie na wzrost wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

3. Ogółem zaległości z tytułu dochodów budżetowych (bez odsetek od podatków lokalnych – 6.452.040 zł) na 30 czerwca wyniosły 134.544.810 zł, co stanowi 18,30% należności ogółem. Największe zaległości wymagalne wystąpiły z tytułu czynszów mieszkaniowych i za lokale użytkowe – 22.345.375 zł (plus z tytułu odsetek – 24.779.797 zł oraz zwrotów kosztów sądowych, zastępstw procesowych i kosztów egzekucyjnych – 4.009.743 zł) i z tytułu przejazdów bezbiletowych – 14.272.566 zł (plus z tytułu odsetek – 6.507.118 zł), a także w podatkach: od nieruchomości – 14.214.294 zł i od środków transportowych – 1.989.366 zł, jak również z tytułu dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej – 22.471.378 zł, w tym przede wszystkim z tytułu zwrotu zaliczek alimentacyjnych i świadczeń pobieranych z funduszu alimentacyjnego – 19.957.880 zł.

III. WYDATKI BUDŻETOWE

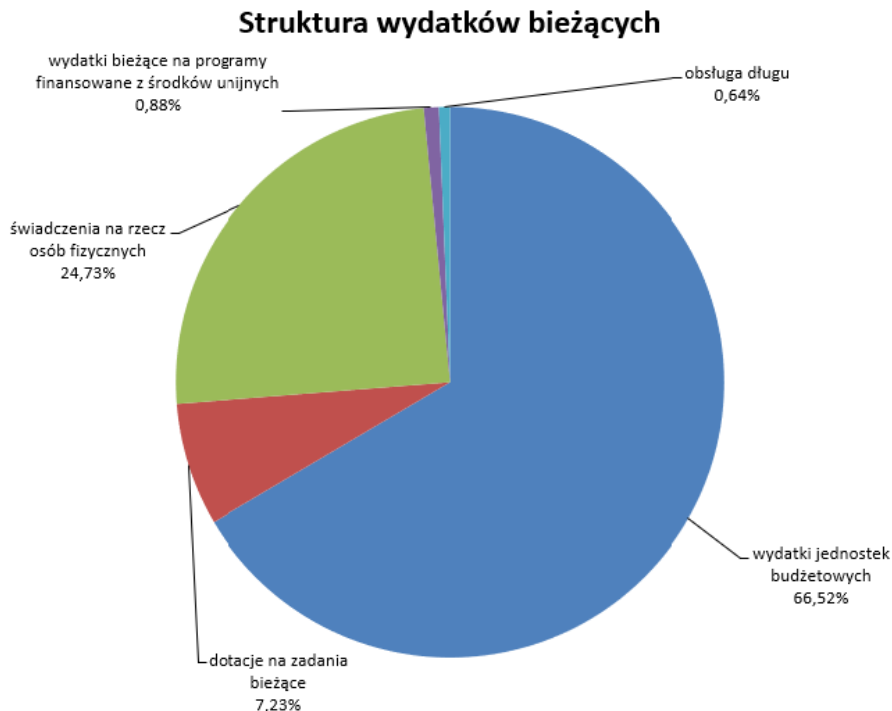
1. Zwiększenia planu wydatków ogółem per saldo	26.458.160,64 zł
w tym:	
- wydatki bieżące	-312.703,18 zł
- wydatki majątkowe	26.770.863,82 zł
obejmują korekty planu wydatków w następujących działach (kwoty zbiorcze stanowią różnicę między zwiększeniami i zmniejszeniami planu)	
010 – Rolnictwo i łowiectwo	26.725,56 zł
020 – Leśnictwo	3.664,00 zł
100 – Górnictwo i kopalnictwo	12.880,00 zł
600 – Transport i łączność	-6.289.486,66 zł
700 – Gospodarka mieszkaniowa	557.310,44 zł
710 – Działalność usługowa	-196.130,29 zł
750 – Administracja publiczna	-1.498.823,40 zł

751 – Urzędy naczelne organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	344.584,00 zł
752 – Obrona narodowa	60.800,00 zł
754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	167.923,00 zł
755 – Wymiar sprawiedliwości	2.327,05 zł
758 – Różne rozliczenia	-1.066.800,00 zł
801 – Oświata i wychowanie	520.477,34 zł
851 – Ochrona zdrowia	1.427.556,57 zł
852 – Pomoc społeczna	634.292,09 zł
853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	517.933,66 zł
854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	-15.850,00 zł
855 – Rodzina	274.055,45 zł
900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	22.194.383,41 zł
921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	6.273.420,97 zł
926 – Kultura fizyczna	2.506.917,45 zł

2. Wydatki budżetowe ogółem zostały zrealizowane w 42,52%, w tym:

- **wydatki bieżące** - **45,65%** (plan 862.472.392,36 zł, wykonanie 393.713.894,64 zł),
- **wydatki majątkowe** - **31,77%** (plan 251.165.339,89 zł, wykonanie 79.806.438,97 zł).

Szczegółowy podział wydatków wg klasyfikacji budżetowej stanowi załącznik nr 2 do omówienia wykonania budżetu.

Największą część wydatków bieżących (393.713.894,64 zł) stanowią wydatki jednostek budżetowych (261.885.506,11 zł), w których wynagrodzenia oraz składki naliczane od wynagrodzeń wyniosły 175.357.632,19 zł, natomiast wydatki na realizację zadań statutowych 86.527.873,92 zł. Pozostałą część wydatków bieżących stanowią dotacje (28.448.541,82 zł), świadczenia na rzecz osób fizycznych (97.368.404,89 zł), wydatki na programy finansowane z udziałem środków z Unii Europejskiej (3.479.405,24 zł) oraz obsługa długu (2.532.036,58 zł).

Największy udział w wydatkach bieżących tradycyjnie stanowią wydatki przeznaczone na zadania z zakresu oświaty i wychowania – 37,74% (łącznie z edukacyjną opieką wychowawczą – 148.592.919,03 zł), zadania z zakresu pomocy społecznej, rodziny oraz pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 31,63% (124.533.355,88 zł).

W okresie pierwszego półrocza Miasto otrzymało z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej dotację w wysokości 105.100.250,95 zł (53,55% planu), z czego na zadania z zakresu rodziny – 93.058.565 zł (51,69%), w tym na rządowy program „Rodzina 500 plus” 73.576.310 zł. Do końca czerwca wydatkowano na ten cel 72.917.045 zł (w tym na koszty obsługi 503.084 zł); liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych wyniosła 145.484. Przysługujące koszty obsługi tych zadań w bieżącym roku wynoszą 0,85% wykorzystanej dotacji celowej. Po zabezpieczeniu wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, niewiele środków pozostało na inne niezbędne wydatki związane z obsługą programu.

Poważnym obciążeniem budżetu miasta są niedostatecznie finansowane przez budżet państwa zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Przekazana dotacja na realizację zadań z zakresu administracji rządowej została zrealizowana w 96%. Planowana roczna dopłata ze środków własnych do tych zadań wynosi 5.513.459 zł. W I półroczu dopłata ta wyniosła 2.293.989 zł. Ponadto Miasto dopłaca ze środków własnych do zadań oświatowych; dopłata roczna, według planu na 30 czerwca br., wynosi **56.372.530,38 zł** (bez nakładów na remonty i inwestycje).

W I półroczu na remonty wydano 2.587.685,63 zł (22,14% planu rocznego), w tym m.in. na zadania z zakresu:

- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 1.327.006,16 zł (51,28%),
- transportu i łączności – 303.292,89 zł (11,72%),
- oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej – 252.705,04 zł (9,76%),
- kultury fizycznej – 174.554,88 zł (6,75%),
- gospodarki mieszkaniowej – 125.446,43 zł (4,85%),
- ochrony zdrowia – 73.434,64 zł (2,84%).

Szczegółowe wydatki na remonty zostały przedstawione w arkuszu *Wydatki na remonty budowlane i inne remonty*.

Wydatki majątkowe poniesione w I półroczu br. wyniosły 79.806.438,97 zł.

Wydatki inwestycyjne na zadania ujęte w wykazie wieloletnich przedsięwzięć wyniosły 74.850.335,53 zł, tj. 35,22% planu rocznego. Szczegóły realizacji omówiono w załączniku nr 2 do zarządzenia.

Na pozostałe zadania inwestycyjne wydano 4.956.103,44 zł, w tym na:

- inwestycje jednoroczne 2.246.343,89 zł (9,11%),
 - zakupy inwestycyjne 338.074,84 zł (6,66%),
 - dotacje na zadania inwestycyjne 974.982 zł (43,60%),
- przedstawione szczegółowo w arkuszach załącznika nr 1 do zarządzenia,
- wykup gruntów i nieruchomości 1.352.540 zł (67,63%),
 - odszkodowania 43.708,10 zł (6,86%),
 - zwrot dotacji dotyczący wydatków majątkowych 454,61 zł (100%).

W 2020 roku po raz kolejny w Rybniku funkcjonuje budżet obywatelski. Realizowane są 32 przedsięwzięcia o łącznej wartości 4.573.874,60 zł, w tym projekt ogólnomiejski *Bo rodzina jest ważna* o wartości 3.485.000 zł (zadanie nie zostanie zrealizowane do końca 2020 roku w związku z sytuacją epidemiologiczną – część wydatków zostanie przesunięta na rok 2021). Przedsięwzięcia są realizowane w 27 dzielnicach Miasta. Większość zadań zaplanowanych na kwotę 3.767.696 zł to inwestycje jednoroczne, których realizacja po I półroczu kształtuje się na poziomie 0,47% (17.750,13 zł). Realizacja, rozliczenia oraz płatności planowane są w II półroczu br.

IV. WYNIK BUDŻETU

Ustawa o finansach publicznych (w art. 242) zawiera wymóg, by wydatki bieżące, zarówno na etapie uchwalania budżetu, jak i jego wykonania na koniec roku, nie były wyższe od dochodów bieżących (nadwyżka operacyjna), powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i o wolne środki. Powyższa relacja w budżecie pierwotnym, w planie po zmianach i w wykonaniu za I półrocze kształtowała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie za I półrocze 2020 r.
1	nadwyżka operacyjna	14.525.382,01 zł	11.104.601,37 zł	65.888.183,68 zł
2	wolne środki	-	38.640.412,57 zł	79.687.015,32 zł
3	Razem (1+2)	14.525.382,01 zł	49.745.013,94 zł	145.575.199,00 zł

Osiągnięta w pierwszym półroczu 2020 roku nadwyżka wynosi 14.049.975.34 zł. Wykonanie dochodów (49,04%) wyższe (o 6,5 punktu procentowego) od poniesionych wydatków (42,52%) wynika ze specyfiki przebiegu realizacji budżetu. Wpływy z podatków i opłat lokalnych zasilają budżet w miarę równomiernie; wydatki bieżące, związane ze sprawnym funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych Miasta, są również ponoszone równomiernie, natomiast inwestycje i remonty są finansowane z budżetu głównie w II półroczu. Realizacja dużej części zadań inwestycyjnych zostanie częściowo przesunięta na rok przyszły, a zmiany w budżecie i w WPF wprowadzone zostaną na wrześniowej sesji Rady Miasta.

W ostatnich latach koniunktura gospodarcza, jak również pozytywna sytuacja na rynku pracy miały wpływ na dochody budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Jednak szereg zmian legislacyjnych skutkujących realnym uszczupleniem dochodów JST spowodowało, że sytuacja budżetowa samorządów stopniowo pogarszała się, a pandemia COVID-19 oraz zahamowanie gospodarki potwierdziło, że elastyczność reagowania na sytuacje kryzysowe jest w takim przypadku poważnie ograniczona.